

Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona

Datum 2010-02-09
Dnr 32-2009-0581

Löpande granskning 2009

Rikskontrollen har som ett led i den årliga revisionen av Boverket bl.a. granskat förvaltningskostnader på sakanslag, tillsyn och uppföljning av bidragshanteringen och bemyndiganden.

Granskningen har resulterat i iakttagelser som Rikskontrollen vill fästa Boverkets uppmärksamhet på i denna revisionsrapport.

Rikskontrollen önskar information senast 2010-03-15 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

Boverket bör med beaktande av kraven i anslagsförordningen och regleringsbrevens villkor, fastställa tydliga regler och anvisningar för vilka kostnader som får finansieras med sakanslag och vilka kostnader som ska finansieras med förvaltningsanslaget.

Rikskontrollen rekommenderar Boverket att snarast besluta om hur tillsynen avseende länsstyrelsernas bidragshantering ska bedrivas och säkerställa att tillräckliga resurser avsätts.

Boverket bör begära ett undantag från 20 a § i anslagsförordningen (1996:1189) för anslaget 24:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder och ändra sina rutiner så att gällande regelverk följs. Vid tilldelning av nya bidragsanslag bör Boverket verka för att en bemyndiganderam kopplas till beviljat anslag.

Förvaltningskostnader på sakanslag

Huvuddelen av de medel som Boverket disponerar erhålls i form av s.k. sakanslag. Anslagsförordningen (1996:1189) reglerar hur anslagen får användas. Av 5 § framgår att:

”En myndighet som tilldelats ett anslag eller en post har rätt att enligt gällande villkor och bestämmelser använda statens medel för de ändamål som anslaget avser”.

Av ESV:s föreskrifter till 5 § anslagsförordningen framgår vidare att:
”Om regeringen inte har beslutat annat, skall en myndighets samtliga utgifter för verksamheten, inklusive utgifter för hantering av utbetalning av transfereringar, belasta myndighetens förvaltningsanslag”.

Med stöd av ovanstående har regeringen för Boverket i fem olika regleringsbrev avseende elva olika anslag för 2009 formulerat ett stort antal villkor som reglerar för vilka ändamål som anslagen får användas. Villkoren avser i varierande omfattning och med varierande formuleringar hur de olika sakanslagen får användas, t.ex. för programanknutna kostnader och informationsinsatser etc. Under senare år har det skett en ökning av förvaltningskostnader på sakanslag istället för en motsvarande ökning av Boverkets förvaltningsanslag, vilket tydligt framgår av utredningen om Boverket i SOU 2009:57.

Regeringen har i regleringsbreven i vissa fall fastställt ett belopp och i andra fall har man angett att en viss procent av t.ex. beslutat stöd som får användas för att täcka administrationskostnader. Dessa kan avse både Boverket och länsstyrelsernas administration.

För Boverket innebär ovanstående konstruktion att det blir ett omfattande arbete kring hanteringen av finansieringen och de olika villkor som gäller för respektive anslag, vilket medför risk för fel.

Boverket har inte fastställt regler och anvisningar för vilka kostnader som får belasta sakanslag, t.ex. vad som avses med programanknutna kostnader och ifall OH kostnader ska inräknas.

Vilka kostnader för verksamheten som ska avräknas sakanslag avgörs normalt av respektive enhetschef. I dag saknas av ledningen fastställda regler eller anvisningar för tillämpningen av anslagsförordningen, varför risk finns att olika bedömningar görs. Avsaknad av dokumenterade regler och anvisningar ökar risken för att kostnader avräknas sakanslagen i strid med anslagsförordningen och villkoren i regleringsbreven.

Rekommendation:

Boverket bör med beaktande av kraven i anslagsförordningen och regleringsbrevens villkor, fastställa tydliga regler och anvisningar för vilka kostnader som får finansieras med sakanslag och vilka kostnader som ska finansieras med förvaltningsanslaget.

Boverket bör i dialog med departementet verka för att nuvarande konstruktion med ökade förvaltningskostnader på sakanslag istället övergår till en ökning av befintligt förvaltningsanslag. Detta för att minska den administrativa hanteringen och därmed minska risken för fel.

Tillsyn och uppföljning av bidragshanteringen

Boverket ansvarar för den centrala administrationen av olika statliga bidrag och stöd inom sitt verksamhetsområde. I Boverkets uppgifter ingår också tillsyn och uppföljning av bidragshanteringen. Detta regleras i de lagar och förordningar som styr bidragen. För många stödformer är det länsstyrelserna som beslutar om stöden och Boverket som genomför utbetalningarna. Boverket betalar årligen ut stora belopp med stöd av dessa lagar och förordningar.

Under en följd av år har Boverkets tillsyn över länsstyrelsernas bidragshandläggning utförts av Boverkets internrevision. Ledningen beslutade under 2009 att i fortsättningen ska tillsynen genomföras av bidragsenheten.

Vid granskningstillfället var det oklart hur denna tillsyn ska bedrivas. Varken policy, årliga tillsynsplaner eller rutinbeskrivningar finns framtagna. Vidare var det oklart vilka resurser som finns till förfogande för att bedriva tillsynen.

Rekommendation:

Riksrevisionen rekommenderar Boverket att snarast besluta om hur tillsynen avseende länsstyrelsernas bidragshandtering ska bedrivas och säkerställa att tillräckliga resurser avsätts.

Bemyndiganden

Boverket disponerar 10 mnkr på anslag 24:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder som regeringen beslutade om under 2008. Av dessa medel ska Boverket fördela och betala ut minst 8,9 mnkr till länsstyrelserna. För 2009 och 2010 disponerar Boverket ytterligare 15 respektive 20 mnkr för ändamålet. För 2009 ska Boverket fördela och utbetala minst 9 mnkr till länsstyrelserna.

Bidragen handläggs hos länsstyrelserna och mottagare av bidragen är bl.a. kommuner. Bidragen betalas ut av Boverket efter det att kommunen ansökt om utbetalning och länsstyrelsen beviljat dessa. Bidragen betalas således ut i efterskott.

Länsstyrelserna har beslutat om bidrag till kommuner m.fl. om ca 16 mnkr under 2009, varav ca 8 mnkr beviljades under 2008. Inga har ansökt om utbetalningar från anslaget under 2008 eller 2009.

Någon bemyndiganderam tillfördes aldrig anslaget för 2008 eller 2009, vilket borde ha skett. För att förhindra att anslagssparandet drogs in vid årsskiftet 08/09, ingick Boverket en skriftlig överenskommelse med Länsstyrelsen i Västerbottens län. Medel motsvarande de beslut som länsstyrelserna fattat för 2008 utbetalades från Boverket till Länsstyrelsen i Västerbotten. Boverket rekviderar sedan medlen månadsvis i efterskott från länsstyrelsen i samband med att ansökningarna om utbetalningar inkommer.

Riksrevisionen anser att det är olämpligt att Boverket kringgår gällande regelverk genom att ingå en sådan överenskommelse. Riksrevisionen anser

även att redovisningen inte blir rättvisande, då anslaget delvis förbrukas i och med utbetalningen till Länsstyrelsen i Västerbottens län i stället för då Boverket utbetalar medlen till bl.a. kommunerna.

Rekommendation:

Boverket bör snarast ändra sina rutiner så att gällande regelverk följs. I detta fall bör Boverket begära undantag från 20 a § i anslagsförordningen (1996:1189). Vid tilldelning av nya bidragsanslag bör Boverket verka för att en bemyndiganderam istället kopplas till beviljat anslaget.

Ansvarig revisor Anne Bryne har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Anne-Marie Hugmark har varit föredragande.

Anne Bryne

Anne-Marie Hugmark

Kopia för kännedom:

Regeringen